

BRANCA!

JOVES D'ESQUERRA NACIONALISTA *Bon viatge pels guerrers que al seu poble són fidels. Llach*

ÒRGAN D'EXPRESSIÓ DELS JEN-PSM ÉPOCA III^A - Nº4 - FEB. 1995

Nacionalistes de Mallorca

1976 19 ANYS 1995

TREBALLANT PER

MALLORCA

I PELS

PAÏSOS CATALANS

EVOLUCIÓ HISTÒRICA DEL NACIONALISME POLÍTIC A MALLORCA 1898-1994 (1a .part)

Entre 1898 i 1900 apareix el Centre Regionalista resultat d'una escissió d'Unió Republicana (on es reintegrà el 1900). El seu dirigent més destacat fou en Lluís Martí i tengué com a publicacions afins "Nova Palma" i "La Veu de Mallorca". Al contexte ibèric de l'època es situa la generació literària del 98, els nacionalismes català i basc i el 1r Congrés Internacional de la Llengua (1906).

Al 1909 apareix L'Espurna amb en A. Mª Alcover, Joan Alcover i Lluís Martí al capdavant. Conservadors i representants de la generació noucentista. A Catalunya apareix La Solidaritat Catalana (1906) i es produeix La Semana Tràgica.

Entre 1917 i 1919 reapareix el Centre Regionalista encapçalat per Joan Estelrich, Guillem Forteza i Joan Pons. És un partit molt lligat a la Lliga Regionalista (1900-1936) de Cambó i que, posteriorment, s'integrarà al Partit Liberal.

El 1930-31 apareix el denominat Centre Autonomista, amb els mateixos dirigents que al 1917 i que s'integrarà al Partit Regionalista. Durant aquest període es proclama la II República Espanyola i la Generalitat de Catalunya (1931-1939) i existeix un auge del moviment obrer.

Entre el 1930-1936 en B. Fons i Jofre juntament amb antics mauristes crea el Partit Regionalista. Un grup de dreta que participa en les coalicions conservadores de l'època. Es relaciona també amb en Cambó i el seu partit.

Entre 1934 i 1936 la confluència d'Acció Republicana (el partit d'en Azaña, encapçalat a Mallorca per F. de S. Aguiló) i el Partit Republicà Radical Socialista, entre d'altres, que van generar Esquerra Republicana Balear (amb n'Emili Darder, darrer batle republicà de Ciutat, al capdavant). Formarien part del Front Popular al 1936.

Aquest any una part de l'exercit espanyol, amb l'ajuda d'elements de la dreta i feixistes, es subleva contra l'ordre establert i provoquen una guerra civil que dura fins el 1939. Amb la victòria de les tropes franquistes s'inicia una dictadura que dura fins al 1975 amb la mort del dictador. Durant i després de la guerra es viu una brutal repressió i persecució dels personatges i militants nacionalistes i progressistes. Durant el període de la dictadura cal destacar el Boom del Turisme, el creixement econòmic, la persecució de la llengua, el procés urbanitzador, la immigració (a partir de 1960).

HOMENATGE A JOSEP MARIA LLOMPART: (Ja fa dos anys que ens deixà sense paraules...)

En els fons de l'esguard t'endevino la dalla
Sé cert que moriré de tu, del teu rostre de pena
Ho dic així, sense vers ni estatua, Com qui
escriu una carta -molt Senyor meu- amb
presses.

Sé cert que moriré de tu, dels teus límits de
flama, del confí desitjat que la teva pell volta.
M'ofegaré potser en els teus ulls d'aigua
fonda: pur avenc travessat d'adéus i calendaris

Eguinaran cavalls pel desvari del vespre,
dreçaran cardassars la flaire i les espines,
Jo moriré de tu pels racons de les hores.

T'ho dic així, senzillament, fumant la cigarreta,
somrient amb sarcasm, la rosa a la solapa.
Tot de lentes grisors dibuixen el capvespre
i milers d'ulls claríssims em fiten en silenci.

Josep Maria Llopart de la Peña
"Capella dels dolors i altres poemes" (1981)

La història, més prest o més tard, imposa sempre el rigor de la veritat.
Antoni Serra.

AMB TU PER MALLORCA i el progrés de la nostra gent

Vine al **PSM**

El **PSM-Nacionalistes de Mallorca** va nèixer el febrer de l'any 1976 amb la voluntat d'aconseguir la plena democratització del nostre país i d'agrupar a tots els sectors progressistes de la societat mallorquina en defensa de l'autogovern i la justícia social.

Avui dia, el **PSM** és un partit que treballa tant des de les institucions, com des de la seva col·laboració amb la societat civil, per construir una opció de govern al servei dels ciutadans de les Illes Balears que es fonamenti en l'honestedat i transparència en la gestió pública, que sempre ens han caracteritzat, així com en:

1.- Una societat més justa i equilibrada, on tots els ciutadans puguin gaudir plenament del més complet marc de les llibertats individuals i col·lectives, i sense cap tipus de discriminació.

2.- La plena recuperació dels elements polítics, econòmics, socials, culturals i lingüístics que ens defineixen com a poble en l'àmbit nacional propi dels Països Catalans i dins el marc de

la Unió Europea. Volem una Mallorca mallorquina però integradora, respectuosa i oberta a la gent nou-vinguda d'altres terres i cultures.

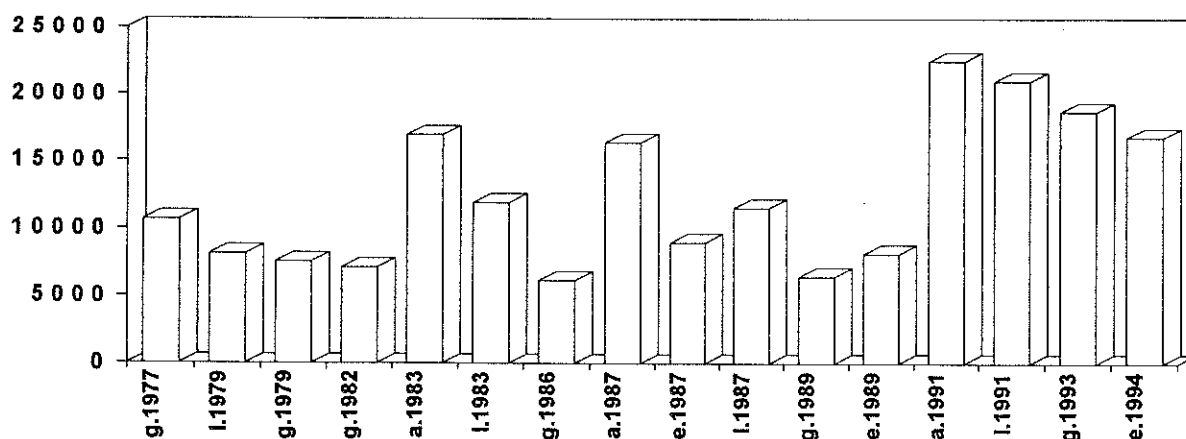
3.- Una concepció progressista de la política per assegurar, des dels poders públics, un benestar social generalitzat; on el treball, la sanitat, la cultura, l'educació o l'oci siguin inqüestionables com a drets bàsics. La solidaritat entre els pobles i les persones és un valor fonamental en la nostra política.

4.- I, finalment, un desenvolupament econòmic harmònic, diversificat i equilibrat ecològicament amb l'entorn, que contempli les necessitats del fet insular i els sectors productius autòctons de manera competitiva.

Per assegurar l'èxit d'aquest projecte al servei del nostre poble que és el **PSM** i els **Joves d'Esquerra Nacionalista** tots hi som necessaris. Junts hem d'aconseguir que a les institucions de govern la nostra presència hi sigui decisiva per donar bon govern a la ciutadania, i fer una Mallorca més justa, lliure i nacionalment satisfeta.

**EL PSM TAMBÉ ÉS COSA TEVA.
AFILIA'T. ARA ÉS EL MOMENT.**

NOTA: AQUEST GRÀFIC CORRESPÓN ALS RESULTATS OBTINGUTS PEL **PSM** A TOTES LES ELECCIONS CELEBRADES A MALLORCA DES DE L'ANY 1977.

Elecció	Vots	Percentatges	Elecció	Vots	Percentatges
gen.1977	10654	3,9	eur.1987	8984	3,3
loc.1979	8123	3,5	loc.1987	11535	4,1
gen.1979	7543	3,1	gen.1989	6428	2,2
gen.1982	7117	2,4	eur.1989	8131	4,1
aut.1983	16957	6,6	aut.1991	22518	8,2
loc.1983	11927	4,6	loc.1991	21027	7,7
gen.1986	6142	2,2	gen.1993	18681	5,6
aut.1987	16383	5,9	eur.1994	16731	7,1

PERSONATGES DE LA NOSTRA HISTÒRIA

Gabriel Alomar i Villalonga
Ciutat 1873 - El Caire 1941

Assagista, poeta i polític. Cursà la carrera de lletres a Barcelona. Exercí la seva tasca docent a Ciutat (1902), Figueres i Gijón. Inicià la seva activitat literària a diaris i revistes com "La Roqueta" o "El Poble Català".

Al 1904 va fer públic el seu pensament literari i polític caracteritzat per un catalanisme no únicament literari sinó amb projecció social i que fugia de les concepcions romàntiques. Exposà la seva tesi nacionalista a dues obres: "Catalanisme Socialista" i "Negacions i afirmacions del Catalanisme". Va ser teoritzador del modernisme.

Al 1916 ajudà a la fundació del Bloc Republicà Autonomista i més endavant del Partit República Català. Al 1920 fundà la Unió Socialista de Catalunya i tornà a Mallorca com a catedràtic de l'Institut Balear. Durant aquesta època mantengué un enfrontament amb el filòleg i canonge Antoni Maria Alcover, que l'atacà per les seves idees progressistes. Publicà articles a "El obrero Balear" (revista de la UGT).

A les eleccions del 1931 fou elegit diputat per Barcelona, escó que canvià pel de Mallorca. A les Corts Constituents de la 2a. República defensà la federació entre distintes nacionalitats de l'estat. Impulsà la redacció de l'avantprojecte d'estatut.

Fou ambaixador a Itàlia (32-34) i a Egipte a partir de 1937 on hi fixà la seva residència després de la guerra civil. El 8 d'agost de 1977 tornaren les seves despulles a Ciutat i el 30 de Novembre de 1983 fou declarat fill il·lustre de la Ciutat de Mallorca.

A & A

Aznar i Anguita

Empresa de Construcció "La Española"
Fundada el 1994

Pactes a la grega? - Emocions Fortes? -
Eròtica de Poder?
en versió: Vayasé Sr Gonzalez
ó Programa, programa, programa

A & A Tenim la Solució!

**SI VOLS COL.LABORAR AMB NOSALTRES,
NO HO DUBTIS, ENS TROBARÀS A:
C/. DE LA RIERA Nº5A, IR-IA
APARTAT DE CORREUS Nº 1404. CIUTAT
TELÈFONS 72 14 14 - 72 16 26
FAX 71 69 03**